

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: JANUARY – 2024
SECOND SEMESTER

Subject: Economics of Labour (EC22-202)

Date: 01/01/2024

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- Q. 1) Answer in details following questions. (Any One) (20)**
1. What is labour productivity? Discuss critically the causes for low labour productivity in developing countries
 2. What is discrimination? Discuss the grounds of labour discrimination existed in the world economy.
- Q. 2) Answer of the following questions. (Any Three) (30)**
1. Explain critically the determinants of demand for labour
 2. Discuss critically the determinants of supply of labour.
 3. Describe critically the sectoral distribution of employment in India.
 4. Explain critically the growth of trade union movement in India.
 5. Describe critically the problems of industrial labour in India.
 6. Describe critically the social security provisions in India
- Q. 3) Write Short notes. (Any Two) (10)**
- a) Describe the significance of private sector
 - b) Discuss the relation between wages and inflation
 - c) Discuss the features of trade unions in India
 - d) Discuss the causes of industrial disputes

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (२०)**
१. श्रम उत्पादकता म्हणजे काय? विकसनशील देशांमधील कामगार उत्पादकता कमी असण्याच्या कारणांची टीकात्मक चर्चा करा
 २. भेदभाव (discrimination) म्हणजे काय? जागतिक अर्थव्यवस्थेत अस्तित्वात असलेल्या कामगार भेदभावाच्या प्रकारांची चर्चा करा
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (३०)**
१. श्रमाच्या मागणीचे निर्धारक घटकांचे टीकात्मकरित्या वर्णन करा
 २. मजुरांच्या पुरवठ्याच्या निर्धारक घटकांची टीकात्मक चर्चा करा
 ३. भारतातील रोजगाराच्या क्षेत्रीय वितरणाचे टीकात्मक वर्णन करा
 ४. भारतातील कामगार संघटना चळवळीच्या वाढीचे टीकात्मक स्पष्टीकरण द्या
 ५. भारतातील औद्योगिक कामगारांच्या समस्यांचे टीकात्मक वर्णन करा.
 ६. भारतातील सामाजिक सुरक्षा (social security) तरतुदींचे टीकात्मक वर्णन करा
- प्र. ३) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- अ) खाजगी क्षेत्राचे महत्त्व सांगा
 - ब) वेतन आणि महागाई यांच्यातील संबंधावर चर्चा करा
 - क) भारतातील कामगार संघटनांच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा
 - ड) औद्योगिक विवादांच्या (industrial dispute) कारणांची चर्चा करा